

Filatelistisch Jaarboek 2020

De zevenendertigste uitgave van dit jaarlijkse juweeltje is al weer even op de markt, maar deze coronatijd nodigt uit om bezig te zijn met je eigen verzamelingen, dus lezen schiet er soms bij in.

Dit heeft niets te maken met de kwaliteit van deze uitgave, want die is weer uitstekend, zoals uit mijn openingszin blijkt.

Met een omvang van 160 pagina's op A-5 formaat, biedt het veel filatelistische stof ter inspiratie. Want inspireren doet de jaarlijkse uitgave van deze serie ieder jaar.

En natuurlijk zijn de bijdragen uit tentoonstellingscatalogi beperkt, omdat er in 2020 geen of nauwelijks postzegel-tentoonstellingen plaatsvonden, door de u welbekende oorzaak. Ik ontdekte er één. Een bijdrage uit de catalogus van Nordia 2019 over Harald Damsleth, die als kunstenaar meewerkte aan de propaganda van de Duitse bezetters tijdens de tweede wereldoorlog. En gravend in mijn geheugen vond ik een artikel met hetzelfde onderwerp terug in de Norgeskatalogen van 1998. Overigens wel een publicatie, waaruit ideeën zijn te halen voor een soortgelijk artikel.

Maar klaarblijkelijk hebben de diverse publicaties van postzegelclubs in Noorwegen voldoende goede artikelen weten voort te brengen. En zijn er enige speciaal geschreven voor dit boekwerkje. Zoals gebruikelijk.

Zoals gewoonlijk de laatste jaren wordt begonnen met een overzicht van de bijzondere stempels. Altijd een lijst waarbij je verzucht dat je weer een paar mooie stempels gemist bent voor je thematische verzameling.

Een overzicht van de uitgebrachte postzegels met de FDC-stempels ontbreekt. Allen de bovenkanten van de postzegelvelletjes worden getoond. Verder is in deze uitgave een tarievenlijst te vinden. Of eigenlijk twee lijsten, want Post Nor-

Kaart, verstuurd door Lektor Ove Bakken uit Trondheim naar de heer Ott in Nijmegen. Gestempeld met het eerste dag stempel Oslo Førstedagsstempel - 2.8.43. De kaart heeft een chemische censuur (de blauwe verfstreep) en is gecensureerd in Ber-

lijn, gezien het rolstempel 'Oberkommando der wehrmacht /geprüft/ b/b'. De zegel heeft een frankeerwaarde van 20 øre en een toeslag van 30 øre. Dit ter ondersteuning van het Noorse legioen dat vocht in Rusland. De porto klopt, omdat met ingang van 1 september 1942 een gereduceerd tarief gold voor brieven en kaarten naar door Duitsland bezet gebied. Omdat de postzegel op 15 mei 1945 ongeldig werd verklaard, komt hij vaak vals gestempeld voor.

ge vond het nodig om halverwege 2019 een aantal tarieven, die op 1 januari 2019 waren ingegaan, op 1 juli 2019 weer te verhogen.

Veel sociale filatelie, posthistorie en enige artikelen met een thematisch onderwerp.

Een artikel over het vliegtuig als motief op Noorse postzegels kan je op het idee brengen om een artikel te schrijven of een verzameling op te zetten over een ander motief op Noorse postzegels. Al zou ik het onderwerp dan wel willen uitbreiden met brieven en stempels.

Trygve Karlsen, een van de vorige eindredacteurs van het jaarboek, heeft al

jaren een langlopende serie artikelen over Namdalens posthistorie en is in dit deel toe aan aflevering 37-38. Goed gedocumenteerd en geïllustreerd.

Troms Filatelistklubb, een van de oudste en grootste filatelistische verenigingen in Noorwegen, is overigens prominent aanwezig in deze uitgave, Niks mis mee, omdat de artikelen kwaliteit hebben. Zoals een artikel over de 'Londonmerkene'.

Het gaat te ver om alle artikelen te vermelden, maar neem van me aan, dat er voor elk wat wils is. Mits u de Noorse taal machtig bent.

Op 1 januari 1943 werd door de Noorse regering in ballingschap te London een serie van zes postzegels uitgegeven. Dit betrof een propaganda uitgave. De zegels waren ook alleen als serie te koop en men hoopte, dat er werd gefrankeerd met de hele serie.

De postzegels konden dus echt worden gebruikt. Brieven moeten daartoe worden afgegeven aan de postmeesters van de diverse brigades. Deze zorgden ervoor dat de brieven, na het passeren van de Engelse censuur, werd afgestempeld op een mijnenveger die in territoriale wateren lag en daarmee een stukje Noors gebied was, volgens internationale conventies.

Er werden ook 4000 series voorzien van de overdruk 'London 17/5/43' en een serienummer. Deze werden Zweden en Noorwegen binnengesmokkeld om te verkopen aan 'goede' Noren ten behoeve van het verzet. Ze konden uiteraard niet postaal worden gebruikt en zijn daarom een soort cinderella's.

Postambtenaren die tijdens de bezetting brieven met de Londonzegels lieten passeren, waren strafbaar volgens een circulaire uit januari 1943. Dus brieven met de Londonzegels, regulier verstuurd naar Noorwegen tijdens de bezetting, komen niet voor.

Op 30 april 1945 was Oost-Finmark al bevrijd en in Kirkenes werden op die datum de zegels voor het eerst verkocht en gebruikt in Noorwegen, waarbij de serie werd aangevuld met de 5 øre en 7 øre. Een circulaire van 15 mei 1945, een week na de bevrijding van heel Noorwegen, geeft aan dat de 'Londonmerkene' voortaan geldig waren voor frankering. Sommige postkantoren meenden dat dit ook gold voor de zegels met opdruk. En deze komen dan ook gestempeld voor na die datum.

Brief met stempel Norsk skipspost handelsflåten 1 jan 1943 1. Volgens de Norgeskatalogen komen brieven zonder censuur voor. De FDC stempels hebben het nummer 1, 2 of 3.

En dan nog de bijlage, de 'minneark'. Gewijd aan 75 jaar bevrijding en de konvoivaarten.

De koning en regering verlieten Noorwegen met de kruiser HMS Devonshire op 7 juni 1940 en de militaire overgave was op 10 juni. Op dat moment was heel Noorwegen bezet door de Duitsers. Koning Haakon VII was gedurende de oorlog in Engeland geweest. Op 8 mei 1945 was Noorwegen weer vrij. Op 7 juni 1945 keerde Haakon VII terug, vijf jaar nadat hij het land had verlaten. Nu met de Britse kruiser HMS Norfolk.

Het Noorse verzet tegen de Duitsers vond op verschillende manieren plaats, zowel in Noorwegen als door de Noren

die buiten Noorwegen verbleven. Met name de Noorse handelsvloot leverde de belangrijkste bijdrage bij de strijd om de bevrijding van Noorwegen. Wat werd onderschreven door zowel staatsminister Winston Churchill als president Franklin D. Roosevelt.

Tijdens de bezetting voeren zowat alle Noorse schepen met hun bemanningen naar geallieerde havens om hun bijdrage te leveren aan de oorlogsinspanningen. Deze inzet werd georganiseerd door Notraship en omvatte meer dan 1000 schepen met een omvang van 4 miljoen bruto registertonnage.

De handelsvloot nam deel aan konvoien, met name vaarten over de Atlantische oceaan, waar de bemanning voor extreme beproevingen kwam te staan, wanneer de konvoien werd aangevallen door vijandige u-boten, schepen en vliegtuigen.

De Noorse oologsinspanningen zij later gedocumenteerd door vele postzegels en poststempel-uitgaven.

De 'minneark' toont de HMS Norfolk en is gefrankeerd met NK 332 uit 1945. De postzegel is afgestempeld met een speciaal stempel dat de HMS Devonshire toont.

Het boek is te koop voor 150 Noorse kronen. Plus port. Misschien kan Henk Burgman iet voor u betekenen.

Uitgegeven door de Norsk filatelistforbund. Eindredactie Bjørn Mugggerud en Jarl A. Aspaker.

ISBN: 978-82-999015-9-8/ ISSN: 0808-2308. www.filatelist.no.

